

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2015

Ενδεικτικές Απαντήσεις

Λατινικά

θεωρητικής κατεύθυνσης

ΘΕΜΑ Α

A.1

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Αυτό το παράδειγμα παρακίνησε κάποιον παπουτσή να μάθει σε ένα κοράκι όμοιο (τον ίδιο) χαιρετισμό. Για πολύ καιρό μάταια κόπιαζε: κάθε φορά που το πουλί δεν απαντούσε, ο παπουτσής συνήθιζε να λέει: «Κρίμα στον κόπο μου!».

Αν όμως τύχει να πέσουν, όπως συνήθως συμβαίνει, τότε γίνεται κατανοητό πόσο τους έλειπαν οι φίλοι. Αυτό είναι εκείνο που λένε ότι είπε ο Ταρκύνιος, όταν ήταν εξόριστος: «Τότε κατάλαβα ποιους είχα πιστούς φίλους, ποιους άπιστους, όταν πια δεν μπορούσα να ανταποδώσω τη χάρη ούτε στον ένα, ούτε στον άλλο».

Η Πορκία, η σύζυγος του Βρούτου, όταν έμαθε το σχέδιο του άνδρα της για τη δολοφονία του Καίσαρα, ζήτησε ένα ξυράφι μανικιουρίστα δήθεν για να κόψει τα νύχια της και με αυτό καθώς της γλίστρησε δήθεν τυχαία, αυτοτραυματίστηκε. Έπειτα ο Βρούτος, αφού κλήθηκε στην κρεβατοκάμαρα από την κραυγή των υπηρετριών, ήρθε για να την μαλώσει γιατί τάχα είχε κλέψει την τέχνη του μανικιουρίστα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1α.

parem: pari

diu: diutius

inopes: inopum

hoc: haec

quos: quo

neutris: neuter

cultellum: cultelli

unguium: ungues

se: mihi

eam: eius

σύγχρονο

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΓΥΜΝΑΣΙΟ - ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ - ΕΠΑ.Λ

B1β. Ea exempla sutores quosdam incitaverunt/ incitavere

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2015

Ενδεικτικές Απαντήσεις

B2.

doceret: doctu

respondebat: respondendo

solebat: solentium

perdidi: perdam

fit: faciendus

ceciderunt: casuris

fuerint: sunt

dixisse: diceremur

ferunt: fert

referre: referre

interficiendo: interfice

cognovisset: cognoscetis

elapso: elaberentur

resecandorum: resecuerit

obiurgandam: obiurgavisse

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΓΥΜΝΑΣΙΟ - ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ - ΕΠΑ.Λ

Γ 1α.

Postquam Brutus vocatus est

Η πρόταση εκφέρεται με οριστική του Παρακειμένου επειδή εκφράζει μόνο χρονική σχέση. Ειδικότερα αναφέρεται στο παρελθόν και δηλώνει το προτερόχρονο.

Γ1β.

Quos fidos amicos habui?/ (ή habueram)?

Γ1γ.

Homines dicunt **Porciam**, Bruti **uxorem**, cultellum tonsorium **poposcisse**

Γ1δ.

Quod Tarquinius dixisse fertur exulans.

Πρόκειται για το συντακτικό φαινόμενο της *Άρσης του Λατινισμού του ειδικού απαρεμφάτου*. Σύμφωνα με τη θεωρία με τους παθητικούς τύπους των λεκτικών και δοξαστικών ρημάτων είναι δυνατόν το υποκείμενο του ρήματος και του ειδικού απαρεμφάτου να είναι το ίδιο (ταυτοπροσωπία) και να τίθεται σε πτώση ονομαστική.

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2015

Ενδεικτικές Απαντήσεις

Γ2α.

Id exemplum sutorem quendam incitat, ut corvum **doceat** parem salutationem.

Η αλλαγή που γίνεται εδώ είναι η μετατροπή του ρήματος της δευτερεύουσας Βουλητικής πρότασης από την **υποτακτική του Παρατατικού** σε **υποτακτική του Ενεστώτα**. Η μετατροπή αυτή συμβαίνει επειδή άλλαξε ο χρόνος του ρήματος της κύριας πρότασης και από **ιστορικός (incitavit δηλ. Παρακείμενος)** έγινε **αρκτικός (incitat δηλ. Ενεστώτας)**. Κατά συνέπεια και σύμφωνα με τους κανόνες της ακολουθίας των χρόνων **αλλάζει και ο χρόνος της δευτερεύουσας πρότασης και από υποτακτική Παρατατικού τρέπεται σε υποτακτική του Ενεστώτα (doceat)**. Επιπλέον οι Βουλητικές προτάσεις παρουσιάζουν **ιδιομορφία ως προς την ακολουθία των χρόνων** και εκφέρονται μόνο με την υποτακτική του Ενεστώτα σε εξάρτηση από αρκτικό χρόνο και την υποτακτική του Παρατατικού σε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο (συγχρονισμός της κύριας με την δευτερεύουσα πρόταση).

Γ2β.

Υποθετικός λόγος β' είδους: «Υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα για το παρόν»

Quodsi forte **caderent**, tum **intellegeretur/intelligeretur**

(Υποτακτική του Παρατατικού στην υπόθεση και στην απόδοση)

Υποθετικός λόγος του β' είδους: «Υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα για το παρελθόν»

Quodsi forte **cecidissent**, tum **intellectum esset**

(Υποτακτική του Υπερσυντελικού στην υπόθεση και στην απόδοση)

Γ2γ.

- Brutus **obiurgatum eam** venit (αιτιατική του Σουπίνο)

- Brutus eam **obiurgandi causa/ gratia** venit (εμπρόθετη γενική του Γερουνδίου με τις προθέσεις causa ή gratia). Εδώ μάλιστα έχουμε υποχρεωτική Γερουνδιακή Έλξη συνεπώς: Brutus **eius obiurgandae causa/ gratia** venit.

- Brutus venit **qui eam obiurgaret** (Αναφορική- Τελική πρόταση)

- Brutus venit **ut eam obiurgaret** (Τελική πρόταση)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ι. ΜΑΡΚΟΥΡΗΣ

σύγχρονο

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΓΥΜΝΑΣΙΟ - ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ - ΕΠΑ.Λ